

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 170/18
Luksemburg, 13 listopada 2018 r.

Wyrok w sprawie C-33/17
Čepelník d.o.o. / Michael Vavti

Uregulowanie państwa członkowskiego przyznające właściwym organom możliwość zobowiązania usługobiorcy do wstrzymania wypłaty wynagrodzenia na rzecz usługodawcy mającego siedzibę w innym państwie członkowskim oraz wniesienia zabezpieczenia mającego na celu zagwarantowanie zapłaty kary pieniężnej, która ewentualnie mogłaby zostać nałożona na tego usługodawcę za naruszenie przepisów prawa pracy tego pierwszego państwa członkowskiego, jest sprzeczne z prawem Unii

Takie środki krajowe wykraczają poza to, co jest niezbędne do realizacji celów ochrony pracowników, zwalczania oszustw, zwłaszcza związanych z obchodzeniem prawodawstwa socjalnego, oraz zapobiegania nadużyciom

Spółka Čepelník z siedzibą w Słowenii wykonała na rzecz Micheala Vavtiego usługi budowlane o wartości 12 200 EUR. Wspomniane usługi były wykonywane przez oddelegowanych pracowników tej spółki w położonym w Austrii domu M. Vavtiego. M. Vavti wypłacił spółce Čepelník zaliczkę w wysokości 7000 EUR.

W 2016 r. austriacka policja finansowa przeprowadziła kontrolę na budowie i zarzuciła Čepelník popełnienie dwóch wykroczeń administracyjnych w związku z naruszeniem przepisów prawa pracy. W konsekwencji policja finansowa zobowiązała M. Vavtiego do wstrzymania płatności na rzecz tej spółki i zwróciła się do właściwego organu administracyjnego (Bezirkshauptmannschaft Völkermarkt, rejonowego organu administracyjnego w Völkermarkt, zwanego dalej „BHM Völkermarkt”) z wnioskiem o zobowiązanie M. Vavtiego do wniesienia zabezpieczenia na poczet kary pieniężnej, która ewentualnie mogłaby być nałożona na Čepelník w wyniku postępowania wszczętego w następstwie tej kontroli. Zgodnie z wnioskiem policji finansowej zabezpieczenie miało wynosić równowartość pozostałego do wypłaty wynagrodzenia, czyli 5200 EUR. BHM Völkermarkt uwzględnił ten wniosek, zaś M. Vavti wniósł zabezpieczenie w tej wysokości.

Wobec Čepelník zostało wszczęte postępowanie w związku z zarzucanymi jej wykroczeniami administracyjnymi. Z tytułu tych wykroczeń w październiku 2016 r. na Čepelník zostały nałożone dwie kary pieniężne w wysokości 1000 i 8000 EUR.

Po zakończeniu prac Čepelník wystawiła M. Vavtiemu fakturę na kwotę 5000 EUR. Michael Vavti odmówił zapłacenia tej kwoty, twierdząc, że wpłacił już zabezpieczenie w wysokości 5200 EUR na rzecz BHM Völkermarkt. Čepelník wytoczyła więc przeciwko M. Vavtiemu powództwo o zapłatę należnej jej kwoty.

Bezirksgericht Bleiburg/Okrajno Sodišče Pliberk (sąd rejonowy w Bleiburgu, Austria) zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości o rozstrzygnięcie, czy prawo Unii stoi na przeszkodzie możliwości zobowiązania przez państwo członkowskie osoby, która zleciła wykonanie prac w tym państwie członkowskim, do wstrzymania wypłaty wynagrodzenia za wykonane usługi i wniesienia zabezpieczenia w wysokości pozostałego do zapłaty wynagrodzenia, w przypadku gdy takie wstrzymanie wypłaty i takie zabezpieczenie mają stanowić wyłącznie gwarancję zapłaty kary pieniężnej, która ewentualnie może zostać później nałożona w odrębnym postępowaniu na wykonującego te prace zleceniobiorcę mającego siedzibę w innym państwie członkowskim.

W dzisiejszym wyroku **Trybunał podkreślił na wstępie, że dyrektywa usługowa¹ nie znajduje zastosowania do środków takich jak przewidziane w rozpatrywanym uregulowaniu austriackim.** W myśl przepisów tej dyrektywy nie ma ona wpływu na „prawo pracy”, które to pojęcie zdefiniowano w niej w sposób szeroki. Trybunał zauważył, że w dyrektywie nie wprowadzono żadnego rozróżnienia na, z jednej strony, normy materialnego prawa pracy i na, z drugiej strony, normy dotyczące środków służących zagwarantowaniu przestrzegania owych norm prawa materialnego oraz normy mające zapewnić skuteczność sankcji nałożonych w razie nieprzestrzegania norm prawa materialnego.

Trybunał stwierdził również, że poprzez przyjęcie tej dyrektywy prawodawca Unii pragnął zapewnić równowagę pomiędzy, z jednej strony, celem w postaci eliminowania przeszkód w swobodzie przedsiębiorczości dla usługodawców i swobodnym przepływie usług, a z drugiej strony, wymogiem zapewnienia wysokiego poziomu ochrony celów leżących w interesie ogólnym, zwłaszcza konieczności przestrzegania przepisów prawa pracy. W ocenie Trybunału ustanowienie w uregulowaniu krajowym środków odstraszających w celu zapewnienia przestrzegania norm materialnego prawa pracy oraz norm mających zapewnić skuteczność sankcji nałożonych w przypadku nieprzestrzegania owych norm prawa materialnego przyczynia się do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony celu leżącego w interesie ogólnym, jakim jest konieczność przestrzegania przepisów prawa pracy.

Trybunał stwierdził zatem, że omawiane uregulowanie krajowe objęte jest przewidzianym w dyrektywie wyjątkiem dotyczącym „prawa pracy”.

Po odrzuceniu możliwości zastosowania dyrektywy usługowej Trybunał zbadał, czy uregulowanie takie jak rozpatrywane przed austriackim sądem daje się pogodzić ze swobodą świadczenia usług². Trybunał przypomniał, że z jego utrwalonego orzecznictwa wynika, iż za ograniczenia swobody świadczenia usług należy uznać wszelkie środki, które zakazują korzystania z tej swobody, ograniczają ją lub zmniejszają jej atrakcyjność. Trybunał stwierdził, że środki, które – w razie powzięcia przez właściwe organy krajowe uzasadnionego podejrzenia popełnienia przez usługodawcę wykroczenia administracyjnego w związku z naruszeniem przepisów prawa pracy – zobowiązują zleceniodawcę do wstrzymania płatności na rzecz usługodawcy oraz wniesienia zabezpieczenia w wysokości pozostałego do zapłaty wynagrodzenia, mogą pozbawić, z jednej strony, zleceniodawcę prawa do obniżenia wysokości tego wynagrodzenia tytułem naprawienia szkody powstałej wskutek wadliwego lub opóźnionego wykonania prac, a z drugiej strony, usługodawcę prawa do dochodzenia pozostałego do zapłaty należnego mu wynagrodzenia za wykonane usługi. W związku z powyższym środki te stanowią ograniczenie swobodnego przepływu usług.

Trybunał przypomniał jednak, że takie ograniczenie może być dopuszczone, pod warunkiem że służy osiągnięciu nadrzędnego celu leżącego w interesie ogólnym, jest właściwe dla zapewnienia realizacji tego celu oraz nie wykracza poza to, co jest niezbędne do jego osiągnięcia.

Odnosząc się do celów ochrony socjalnej pracowników, zwalczania oszustw, zwłaszcza związanych z obchodzeniem prawodawstwa socjalnego, oraz zapobiegania nadużyciom, Trybunał stwierdził, że środki takie jak przewidziane w rozpatrywanym uregulowaniu austriackim, służące między innymi zapewnieniu skuteczności sankcji, które mogą ewentualnie zostać nałożone na usługodawcę w przypadku naruszenia przez niego krajowych przepisów prawa pracy, można uznać za właściwe do zapewnienia realizacji tego rodzaju celów. Niemniej jednak w odniesieniu do proporcjonalności tego rodzaju uregulowania w świetle owych celów, Trybunał zauważył, że przewiduje ono możliwość zastosowania tych środków jeszcze przed stwierdzeniem przez właściwy organ, że doszło do popełnienia wykroczenia administracyjnego w związku z naruszeniem przepisów krajowego prawa pracy. Dalej, na gruncie wspomnianego uregulowania usługodawca, wobec którego powstało takie uzasadnione podejrzenie naruszenia przepisów prawa pracy, nie ma przed zastosowaniem tych środków możliwości przedstawienia swojego

¹ Dyrektywa 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotycząca usług na rynku wewnętrznym (Dz.U. 2006, L 376, s. 36, zwana dalej „dyrektywą usługową”).

² Artykuł 56 TFUE.

stanowiska co do zarzucanych mu czynów. Wreszcie, ponieważ właściwe organy krajowe mogą ustalić wysokość zabezpieczenia, do wniesienia którego może zostać zobowiązany odbiorca danych usług, niezależnie od ewentualnych wad budowlanych lub innych uchybień popełnionych przez usługodawcę przy wykonywaniu umowy o dzieło, zabezpieczenie to może przekroczyć, w stosownym przypadku nawet w sposób znaczny, kwotę, do której zapłaty zleceniodawca byłby normalnie zobowiązany po zakończeniu prac.

Trybunał stwierdził w konsekwencji, że **uregulowanie państwa członkowskiego, które właściwym organom przyznaje możliwość zobowiązania zleceniodawcy mającego siedzibę w tym państwie członkowskim do wstrzymania wypłaty wynagrodzenia na rzecz zleceniobiorcy mającego siedzibę w innym państwie członkowskim, a nawet do wniesienia zabezpieczenia w wysokości pozostałego do zapłaty wynagrodzenia, w celu zagwarantowania zapłaty kary pieniężnej, która ewentualnie mogłaby zostać nałożona na tego zleceniobiorcę w przypadku stwierdzenia, że naruszył on przepisy prawa pracy tego pierwszego państwa członkowskiego, wykracza poza to, co jest niezbędne do realizacji celów ochrony pracowników, zwalczania oszustw, zwłaszcza związanych z obchodzeniem prawodawstwa socjalnego, oraz zapobiegania nadużyciom.**

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106